

*Вих. №0000000010
від 26 липня 2023 року*

**Першому віце-прем'єр-міністру України -
Міністру економіки України
Свириденко Юлії Анатоліївні**

01008, м. Київ, вул. Грушевського, 12/2

*26.07.2023 електронний документ, засвідчений
ЕЦП, направлено на електронні адреси
teconomy@me.gov.ua
prsvyrydenko@kmu.gov.ua*

*Щодо реформи корпоративного
управління та розвитку пенсійних накопичень*

Шановна Юліє Анатоліївно!

Українська асоціація адміністраторів пенсійних фондів (надалі - УААПФ), що є об'єднанням професійних адміністраторів недержавних пенсійних фондів, висловлює Вам свою повагу та звертається до Вас з наступним:

В Україні реалізуються дві надзвичайно важливі реформи. Перша - це реформа корпоративного управління державних підприємств, частиною якої є становлення корпоративної соціальної відповідальності. Друга – пенсійна реформа, яка передбачає впровадження обов'язкових та розвиток добровільних пенсійних накопичень. Ми маємо унікальні умови для того, щоб підвищити користь для українців від цих двох реформ, скоординувавши їхню реалізацію.

Сама лише солідарна пенсійна система як в Україні, так і в інших країнах світу через демографічні та економічні виклики ще до широкомасштабного вторгнення не могла забезпечити наступним поколінням гідний рівень життя в пенсійному віці. Народжуваність зменшується, тривалість життя зростає. Чисельність поколінь, які виходять на ринок праці, є меншою за чисельність поколінь, які виходять на пенсію. Вже зараз кількість тих, хто працює та за кого сплачується соціальний внесок, зрівнялась з кількістю пенсіонерів.

Активні бойові дії лише прискорюють та поглиблюють ці виклики. На додачу до низької народжуваності та старіння ворог вбиває наших людей активного віку. Частина українців, які рятуються від війни за кордоном, не повернуться, а це переважно діти та люди працездатного віку. Так, згідно результатів моніторингу Управління Верховного комісара ООН у справах біженців, лише 17% українців, які виїхали до країн Європи,

старші за 60 років. Лише 13% планують повертатись до України найближчим часом, а 87% мають ті чи інші сумніви щодо повернення.

Без накопичень пенсійна перспектива для більшості - це бідність та фінансова залежність. Коефіцієнт заміщення пенсіями заробітку вже зараз становить 30% та знижуватиметься надалі до 18% за прогнозами Світового Банку. При цьому, згідно 102 конвенції МОП, ратифікованої Україною, наша країна взяла на себе зобов'язання забезпечити цей коефіцієнт не нижче 40%, а Європейські стандарти передбачають не нижче 60%.

Нам потрібна була всеохоплююча система пенсійних накопичень позавчора. Але, якщо ми не спромоглись її зробити вчасно, то необхідно виправити ці помилки принаймні сьогодні. Необхідно збільшити охоплення людей всіма формами пенсійного накопичення – обов'язковими та добровільними, в тому числі, пенсійними програмами від роботодавця.

Зараз в Україні з понад 25 тисяч підприємств лише трохи більше 2 тисяч уклали пенсійні контракти на користь своїх працівників з недержавними пенсійними фондами. Така ситуація потребує змін.

Перші кроки до цього Урядом здійснено. Наприкінці грудня 2021 року Кабінет Міністрів України ухвалив експериментальний проект, відповідно до якого інвестор, який купуватиме об'єкт державної власності в рамках великої приватизації, запровадить накопичувальні пенсійні програми щонайменше для 50% працівників підприємства з внесками не менше 4% від заробітної плати.

Але держава сама має виступити взірцем, відігравати значно більшу роль, ніж вона відіграє зараз, створити якомога більше успішних прикладів, які бажатимуть наслідувати інші.

Це можна зробити в рамках реформи корпоративного управління через впровадження накопичувального пенсійного забезпечення для працівників підприємств, власником яких є держава (володіє 50% і більше).

При цьому, кожне підприємство зможе впровадити добровільне накопичувальне пенсійне забезпечення у зручний для нього спосіб, без жодних обмежень, на підставі чинного законодавства, згідно Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення». У працівників цих підприємств з'являться індивідуальні пенсійні рахунки з власними накопиченнями, які слугуватимуть додатковим джерелом доходу на пенсії. Корпоративний сектор отримає сигнал, що соціальна відповідальність через впровадження пенсійних накопичень – це нова реальність і необхідна умова для конкуренції за працівників.

Розвиток накопичувального пенсійного забезпечення створить потужних внутрішніх інституційних інвесторів з довгостроковим прогнозованим інвестиційним ресурсом, який слугуватиме економічному зростанню України, і зробить кожну працюючу людину справжнім інвестором своєї країни.

Відповідно до Закону України „Про управління об'єктами державної власності” до повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності, відноситься, зокрема, формування державної політики, визначення загальних принципів та пріоритетних напрямів розвитку у сфері управління об'єктами державної власності, у тому числі корпоративними правами держави, розробка та внесення в устанавленому

порядку на розгляд Кабінету Міністрів України проектів нормативно-правових актів з питань управління об'єктами державної власності.

Відповідно до затверджених Кабінетом Міністрів України „Основних засад впровадження політики власності щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки” основними цілями здійснення державного володіння, управління і розпорядження суб'єктами господарювання є, зокрема, забезпечення економічних інтересів українського народу та виконання покладених на державу соціальних функцій.

Одним із принципів управління суб'єктами господарювання державного сектору є соціальна відповідальність суб'єктів господарювання.

З урахуванням вищевикладеного, в рамках реформи корпоративного управління державними підприємствами та в контексті розвитку соціальної відповідальності просимо підтримати ініціативу впровадження накопичувального пенсійного забезпечення для працівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки (у яких частка держави в структурі власності становить 50% і більше) і в рамках повноважень центрального органу виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері управління об'єктами державної власності, разом з Міністерством соціальної політики:

1. Доповнити пункт 7 розділу 5 Основних засад впровадження політики власності щодо суб'єктів господарювання державного сектору економіки заходами щодо запровадження накопичувального пенсійного забезпечення згідно Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» для працівників суб'єктів господарювання державного сектору економіки.

2. Забезпечити включення таких заходів до політик власності суб'єктів господарювання державного сектору та контроль їхньої реалізації.

3. Напрацювати оптимальні механізми здійснення пенсійних внесків суб'єктами господарювання державного сектору економіки згідно Закону України «Про недержавне пенсійне забезпечення» на користь не менше ніж 50% працівників у розмірі не меншому ніж 4% від заробітної плати.

4. Забезпечити включення витрат на здійснення пенсійних внесків до фінансових планів суб'єктів господарювання державного сектору економіки на 2024 рік.

На конференції з відновлення в Лондоні представники України говорили про побудову країни, у якій "в центрі - люди", і у якій хочеться жити. Це неможливо без пенсійної перспективи. Жити хочеться не лише, коли працюєш. Але і на пенсії. І в тій країні, яка розглядає тебе не лише як робочу силу, яку, якщо щось трапиться, треба швидше повернути до роботи, але і як людину, яка живе гідно на будь-якому етапі життя, в тому числі, у непрацездатному віці. Повертатись до країни, якій ти потрібен лише працівником і яка не створює умов для гідного життя в старості - не хочеться. Бо це про відсутність перспективи. До речі, українці, які перемістились за кордон, обирають країну перебування, в тому числі, відповідно до умов та можливостей пенсійного забезпечення.

Більше того, інвестори значно охочіше вкладають кошти в проекти, у які вкладають власні кошти власники проектів або інші інвестори. Це завжди розглядається як

зниження ризику. Якщо Україна інвестуватиме у власне відновлення з власних ресурсів (пенсійних накопичень), то в такі проекти можна залучити більше іноземних інвестицій. В першу чергу, приватних іноземних інвестицій. Для приватних іноземних інвесторів пенсійні кошти - показник надійності проекту.

Таким чином, реалізація пенсійного накопичення для працівників як невід'ємної складової соціальної відповідальності під час реформи корпоративного управління державних підприємств, сприятиме відновленню економіки, залученню інвестицій та багатомірно покращить добробут українців.

Зі свого боку, ми готові надати всебічну підтримку для реалізації вищезазначених ініціатив.

Адреса для листування: 04119, м. Київ, а/с 98, електронна адреса: info@uaapf.com

**З повагою,
Голова Ради**

Олена Сотскова